

ПРО УПРАВЛІНСЬКУ МОДЕЛЬ СТВОРЕННЯ УСПІШНОГО ПАРТНЕРСТВА ДЛЯ РОЗВИТКУ КОЖНОЇ ДИТИНИ

УДК 373.07

Управління
ШКОЛОЮ

У статті йде мова про створення управлінської моделі успішного партнерства всіх учасників освітнього процесу закладу загальної середньої освіти, спрямованого на успішний розвиток кожної дитини.

Управлінську модель створення успішного партнерства засновано на положеннях особистісного орієнтованого підходу. Утверджується позиція школяра як рівноправного учасника освітнього процесу, рушійними силами якого є діалог і співробітництво.

Ключові слова: управління, управлінська модель, партнерство, система партнерської взаємодії, суспільство, особистісно орієнтований підхід, суб'єкт виховної взаємодії, діалог і співробітництво, шкільне самоврядування, лідер, учасники освітнього процесу.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасний заклад загальної середньої освіти може розвиватися лише на основі нових сучасних ідей і підходів до створення успішного партнерського простору, який відповідає потребам часу. Наш освітній заклад – Сиваська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 2 – модель школи, у якій суттєво змінено зміст навчання й систему відносин усіх учасників освітнього процесу. У школі склалася своя система форм і методів партнерської взаємодії.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Відомий український письменник, доктор філософії та українознавства Є.О. Свєрстюк

у своїй праці «Духовні джерела Відродження» писав, що ми живемо в неспокійному світі відчуження людини від своєї суті. Духовна криза людства нині є найбільшою тривоною світу. Що відбувається сьогодні зі світом і Україною? Втрачається найбільша велич народу – його духовна культура, що йде від наповнення нашої душі тим величним життєдайним змістом, що спонукає нас на милосердя, любов до всього, співпереживання, доброту, щирість, радість, віру, надію, терпіння, любов до Бога і правду [5]. Виховання цих найголовніших людських якостей неможливе без тісної

**Наталія
КРУПА**

Директор-менеджер
Сиваської ЗОШ
І-ІІІ ступенів № 2
Новотроїцької районної
ради Херсонської області,
відмінник освіти України,
Флагман освіти і науки
України

Директор школи, лицю, гімназії № 6 '2018

партнерської співпраці всіх учасників освітнього процесу і громадськості. Про це писав у своїх працях В.О. Сухомлинський, цією проблемою на сучасному етапі розвитку освіти активно займаються І. Єрмаков, Г. Кириченко, М. Приходько, В. Оржеховська, О. По-метун та ін.

Мета статті. Метою статті є розкриття суті управлінської моделі успішного партнерства: її особливості, структура та алгоритм реалізації, що сприятиме дієвості і результативності роботи всіх учасників освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу. Наслідуючи слова великого педагога ХХ ст. В.О. Сухомлинського про те, що «у природі немає дитини безталанної, ні на що не здатної, кожному можна дати щастя творення, кожного треба вивести в люди» [5, с. 210], наш колектив визначив одне з першочергових завдань формування таких цінностей нового покоління українців: здатність до партнерства, професіоналізм, толерантність, гармонія, милосердя. І ці цінності становитимуть провідну характеристику людини нового українського суспільства, її пріоритетів, такий рівень розвитку особистості, який здатний об'єднати людей і буде регулятором їхньої духовної та моральної поведінки. Як визначено у тлумачному словнику, «партнерство – це співпраця, спрямована на загальний пошук рішення, яке б задовольняло інтереси усіх учасників освітнього процесу, довіру і відвертість, взаємну відповідальність» [6, с. 230].

Роботу із школярами та учнівською молоддю здійснюємо відповідно до наказів і листів Міністерства освіти та науки України про розвиток органів учнівського самоврядування, Статуту учнівського самоврядування в школі, Концепції національно-патріотичного

виховання молоді, Основних орієнтирів виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх закладів України з метою формування в учнів навичок самопізнання, самовизначення, самореалізації, активної життєвої позиції [4]. Особливу увагу приділяємо формуванню у школярів демократичної культури, яка необхідна для саморозвитку та самовдосконалення особистості в правовій державі.

Колектив педагогів школи розглядає виховання партнерських якостей як спільну діяльність колективу педагогів, органів учнівського самоврядування школи і сім'ї, громадськості, що має на меті формування навичок школярів на основі засвоєння ідеалів, норм і принципів суспільного життя ті їх участь у практичній діяльності.

Налагоджена робота органів учнівського самоврядування посідає чільне місце в освітній діяльності учнів та педагогічного колективу. І своїм завданням класні керівники, вихователі та вчителі вважають вироблення в учнів глибокого усвідомлення змісту дорученої їм справи та організації життя за законами шкільної дитячо-юнацької організації, яка називається «Світоч». Класні керівники та психологічна служба школи працюють над засвоєнням школярами системи цінностей, якими є абсолютно вічні цінності (загальнолюдські цінності), національні цінності (патріотизм, історична пам'ять, національна гідність), громадянські цінності (право і свобода людини, обов'язки перед іншими людьми, повага до закону), сімейні цінності (подружжя вірність, піклування про дітей, пам'ять про предків).

У своїй діяльності класні керівники впливають на два важелі: совість і сором, поєднання яких сприяє усвідомленню учнями свого обов'язку. Адже саме ці важелі є регуляторами загальної поведінки школярів.

Самоврядування у школі є одним із аспектів соціалізації молоді. *Результатом успішної соціалізації дитини можна вважати її готовність до виконання соціальних ролей:*

а) *Я – успішний учень, у дорослому житті – успішний працівник;*

б) *Я – система громадянських компетентностей, у дорослому житті – свідомий громадянин;*

в) *Я – система ціннісних ставлень, у дорослому житті – успішний сім'янин [3].*

Перший крок до соціалізації учнівської молоді – це наша міні-модель шкільного самоврядування, тобто класний колектив (співдружність). Кожна співдружність має чіткий розподіл доручень між членами класу та консультативне педагогічне керівництво з боку класного керівника та його дублера.

Другий крок – шкільне самоврядування (ШДЮОС – сім центрів, дві ради), яке взаємодіє з класними колективами та охоплює сфери навчання, трудової діяльності й суспільної праці, організації порядку й дисципліни, громадсько-суспільної діяльності, спорту, художньої діяльності тощо. За кожним центром закріплено педагогів-консультантів, які подають за запитом керівників центрів необхідну методично-консультаційну допомогу. Цей взаємозв'язок діє на засадах партнерства і рівності в прийнятті рішень.

Члени учнівського самоврядування щорічно беруть участь у Всеукраїнських благодійних акціях «Серце до серця», «Сонечко в долонях» (подання допомоги хворим дітям та дітям-інвалідам), екологічній Всеукраїнській акції «Благоустрій України», Всеукраїнському дні довкілля, місячнику екології, акції «Допоможемо зимуючим птахам». З питань екології маємо великий досвід роботи і в 2017/ 2018 навчальному році зайняли перше місце на районному етапі та перше місце в обласному етапі. У худож-

ньому конкурсі «Календар GLOBE» на Всеукраїнському етапі школа виборола перше місце, світлину надруковано у Всеукраїнському календарі GLOBE. В обласному конкурсі музеїв, створених у складі навчальних закладів Херсонської області, наша школа зайняла друге місце; у творчій естафеті серед школярів «Наш дім – Європа» (у рамках учнівського конкурсу «Лідер року», 2016 рік) – перше місце; у конкурсі відеороликів «Час діяти» (у рамках конкурсу «Лідер року», 2017/2018 навчальний рік – перше місце. Значні перемоги мають члени ШДЮОС і на щорічному обласному конкурсі юних фотоаматорів «Моя Україно!» та щорічному обласному конкурсі дитячо-юнацької творчості «Таврійський барвограй». Наші школярі є учасниками і переможцями всеукраїнських та міжнародних соціальних проєктів.

Невід'ємною частиною роботи щодо створення партнерського простору для соціалізації учнівської молоді є формування ціннісного ставлення до сім'ї, родини, людей похилого віку і людей взагалі через волонтерську діяльність. Волонтерські загони, що входять до шкільного самоврядування, подають посильну допомогу самотнім та престарілим мешканцям селища.

Через шкільне самоврядування здійснюється і процес підготовки майбутніх активних громадян демократичної держави. Наша шкільна дитячо-юнацька організація – невід'ємна частина громадського самоврядування, що забезпечує захист прав і інтересів учнів, їхню участь в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом. Вищим органом учнівського самоврядування є учнівська конференція. Виконавчий орган (учнівський парламент) є підзвітним учнівській конференції. Шкільна дитячо-юнацька організа-

ція «Світоч» проводить організаційні, наукові, культурно-масові, спортивні, оздоровчі й інші заходи, виконує інші функції. Рішення цього органу учнівського самоврядування мають дорадчий характер. У своїй діяльності ШДЮОС керується законодавством, статутом освітнього закладу та користується всебічною підтримкою і допомогою педагога-організатора та заступника директора з навчально-виховної роботи у розв'язанні питань забезпечення приміщеннями, обладнанням, документацією, коштами за погодженням із керівником закладу. Зокрема, директор школи всебічно сприяє створенню належних умов для діяльності ШДЮОС щодо закріплення приміщення, меблів, оргтехніки, забезпечення постійним доступом до мережі Інтернет, відведення місця для встановлення інформаційних стендів та проведення загальношкільних заходів.

Таким чином, *шкільне самоврядування – це режим протікання спільного й самостійного життя*, в якому кожен учень може визначити своє місце і реалізувати свої здібності та можливості. Принципом роботи ШДЮОС є гасло: *«В житті держави треба участь брати, за свої вчинки вчитися відповідати, бо Україна – це я, Україна – це ти. Україна – це ми»*. Через роботу дитячого самоврядування наші школярі готуються до свідомої участі в суспільному житті держави, самостійної адаптації в умовах швидких змін суспільного життя.

Керує шкільною організацією рада ШДЮОС на чолі з президентом (шкільний парламент), який обирається відповідно до Положення ШДЮОС «Про вибори шкільного президента». Радою школи розроблено та затверджено Положення про шкільну учнівську раду, учнівський комітет та центри, права та обов'язки учнів школи. Саме шкільна

рада визначає та затверджує напрями роботи, за якими й працює шкільне самоврядування:

- центр науки та освіти,
- центр дисципліни і порядку,
- прес-центр,
- центр волонтерського руху,
- центр керування діяльністю СПОУ,
- центр спорту та охорони здоров'я,
- рада шкільного музею «Берегиня»,
- рада організації «Нашадки Перемоги»,
- центр культури і дозвілля.

Задля сприяння розвитку самоврядування дітей та учнівської молоді в нашій школі постійно керуємося інформаційно-методичним веб-ресурсом «Школа самоврядування» (<http://liderorg.at.ua>), створеним у вересні 2010 р. за результатами Всеукраїнського збору учнівських лідерів [2]. Матеріали сайту дають можливість учнівським лідерам спілкуватися з питань розвитку напрямів діяльності, обмінюватися досвідом, порадами, цікавою інформацією. На сайті також проводяться онлайн-засідання комісій Всеукраїнської ради старшокласників. Сучасна учнівська молодь потребує інноваційних підходів до організації навчально-виховного процесу в позаурочний час. Тому педагог-організатор школи використовує в роботі з учнівськими лідерами інноваційні форми виховної та навчальної роботи: *флешмоби, дебати, тренінги, ігри з елементами квесту*. Так, наприклад, до 295-ї річниці з дня народження українського мислителя і філософа Г.С. Сковороди у школі був реалізований масштабний флешмоб, в якому взяли участь 112 школярів. А учасники тренінгу набувають практичних навичок у спілкуванні, питаннях розв'язання конфліктів, формуванні колективу. До цієї роботи на партнерських умовах запрошуємо представників громадськості, місцевого самоврядування,

батьків учнів школи. Спільними зусиллями забезпечуємо впорядкування рідного селища, спорудження дитячих майданчиків, спортивних майданчиків, створення навчально-дослідних ділянок, трудових об'єднань старшокласників.

Налагоджена управлінська модель створення успішного партнерства для розвитку кожної дитини в нашому освітньому закладі сприяє набуттю учнівською молоддю необхідних знань, умінь і досвіду соціальної дії не лише для організації роботи в школі, а й для участі в роботі районної ради старшокласників, що діє при районній раді, де щороку наші школярі виявляють особисту ініціативу у розв'язанні різних питань розвитку громади.

ВИСНОВКИ. Сучасна управлінська модель успішного партнерства має бути ефективною за результатами, оптимальною щодо витрат сил і засобів у розвитку учнівського самоврядування в контексті становлення особистості відповідно до вимог сучасного суспільства, готовності школярів до компетентної участі в житті суспільства [1]. Наша управлінська модель охоплює всі компоненти розвитку спільної системи шкільного й місцевого самоврядування, кадровим резервом якого можуть стати лідери учнівського самоврядування, а досвід участі школярів у роботі органів учнівського самоврядування є «школою управлінської майстерності».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Доценко, Т.М. Організаційно-правова база діяльності органів самоврядування дітей та учнівської молоді: метод. посіб. / Т. М. Доценко. – Біла Церква, 2009. – 256 с.
2. Інформаційно-методичний веб-ресурс “Школа самоврядування” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://liderorg.at.ua> (дата звернення 03.03.2018)
3. Оржеховська, В.М., Ковганич, Г.Г. Учнівське самоврядування: пошук ефективних моделей і технологій: навч. посіб. / В. М. Оржеховська, Г. Г. Коганич. – Київ: ІПВ, 2007. – 234 с.
4. Приходько, М.І. Учнівське самоврядування в сучасному навчальному закладі / М. І. Приходько. – Харків: Основа, 2008. – 176 с.
5. Сагач, Г. М. Духовні засади педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського. Слово животворяще (духовні засади педагогічної риторики) : навчальний посібник з педагогічної риторики для вищих і середніх навчальних закладів України / Г. М. Сагач. – Київ: Пошук, 2000. – С. 209-214.
6. Тлумачний словник української мови / уклад. Ковальова Т.В., Коврига Л.П. – Харків: Синтекс, 2005. – 671 с.

Наталія Крупа

Об управленческой модели успешного партнёрского взаимодействия

В статье раскрыта суть управленческой модели успешного партнёрства всех участников образовательного процесса заведения общего среднего образования, направленного на успешное развитие каждого ребёнка.

Управленческая модель создания успешного партнёрства основана на положениях личносно ориентированного подхода. Утверждается позиция школьника как равноправного участника образовательного процесса, движущими силами которого являются диалог и сотрудничество.

Ключевые слова: управление, управленческая модель, партнёрство, система партнёрского взаимодействия, общество, личносно ориентированный подход, субъект воспитательного взаимодействия, диалог и сотрудничество, школьное самоуправление, лидер, участники образовательного процесса.

Natalya Krupa

About the management model of successful partnership

The article deals with the creation of a managerial model of successful partnership of all participants in the educational process of the institution of general secondary education, aimed at the successful development of each child. The managerial model for creating a successful partnership is based on the provisions of a person-centered approach. The position of the student as an equal participant in the educational process, the driving forces of which is dialogue and cooperation, is approved.

Keywords: management, management model, partnership, partnership system, society, person – oriented approach, the subject of educational interaction, dialogue and cooperation, school self-government, the leader, participants in the educational process.